LANDSSAMBAND
smábátaeigenda

Sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra
Steingrímur J. Sigfússon

2. júlí 2012

Efni: Heildarafli fiskveiðiárið 2012 / 2013

Landssamband smábátaeigenda hefur yfirfarið skýrslu Hafrannsókna-stofnunarinnar um aflahorfur fiskveiðiárið 2012 / 2013. Að venju eru þar birtar tillögur stofnunarinnar um hámarksafla á komandi fiskveiðiári.

Í bréfi þessu eru viðbrögð LS við tillögum Hafró ásamt því sem félagið ráðleggur þér að hafa til hliðsjónar þegar þú tekur ákvörðun um heildarafla fiskveiðiársins sem hefst 1. september nk. Auk þess að byggja tillögurnar á upplýsingum frá félagsmönnum eru gögn Hafrannsóknastofnunarinnar höfð til hliðsjónar. Tegundirnar sem fjallað verður um eru eftirfarandi:

1. Þorskur
2. Ýsa
3. Ufsi
4. Steinbítur
5. Langa
6. Keila
7. Skötuselur
8. Grásleppa

	Tillögur LS	Tillaga HAFRÓ 2010/2011	FRÁVIK LS og Hafró
Þorskur	*230 þús tonn*	196.000	17%
Ýsa	*50 þús tonn*	32.000	56%
Ufsi	*50 þús tonn*	49.000	2%
Steinbítur	*12 þús tonn*	7.500	8%
Langa	*12.000 tonn*	12.000	0%
Keila	*7.000 tonn*	6.700	4%

Góðæri í hafinu

Það hefur ekki farið fram hjá smábátaeigendum að undanfarin ár hefur mikið góðæri ríkt í sjónum. Hann hefur hlýnað jafnt og þétt og þar með skilyrði til viðgangs og vaxtar batnað. Á meðfylgjandi myndum sem unnar eru upp úr gögnum frá Hafró sést glöggt hversu sjór hefur hlýnað sl aldarfjórðung og seltumagn verið yfir meðaltali í langan tíma.

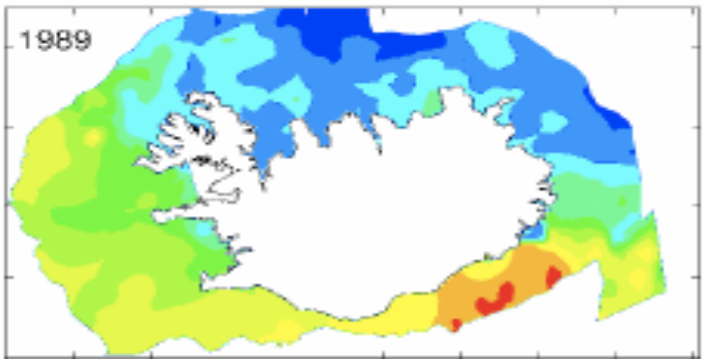

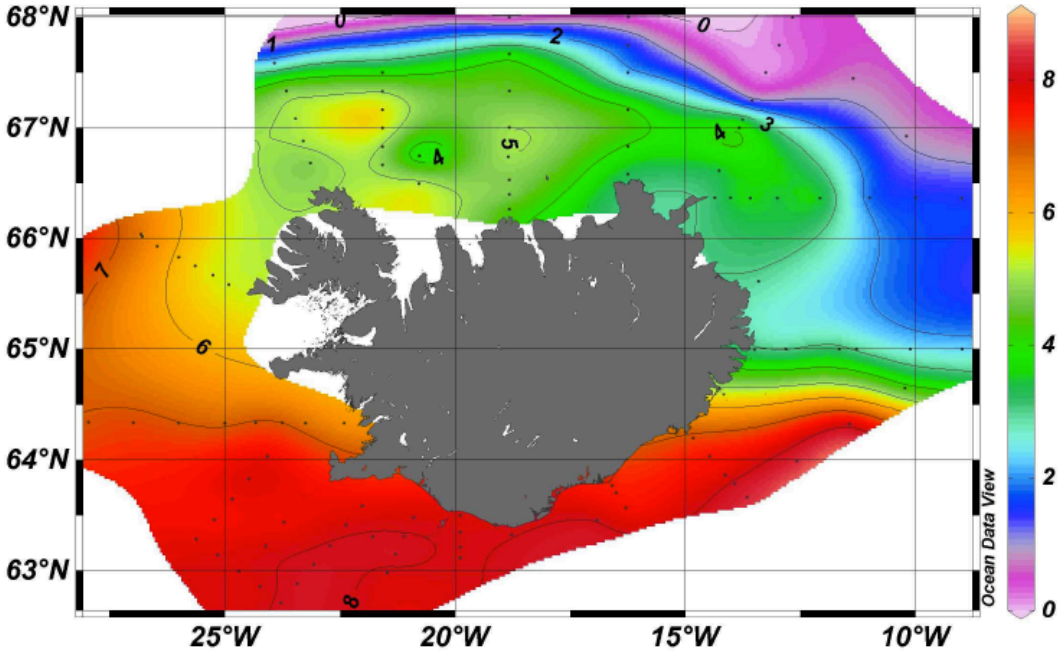

1. Mynd. Hiti á 50 metra dýpi í maí 2012.

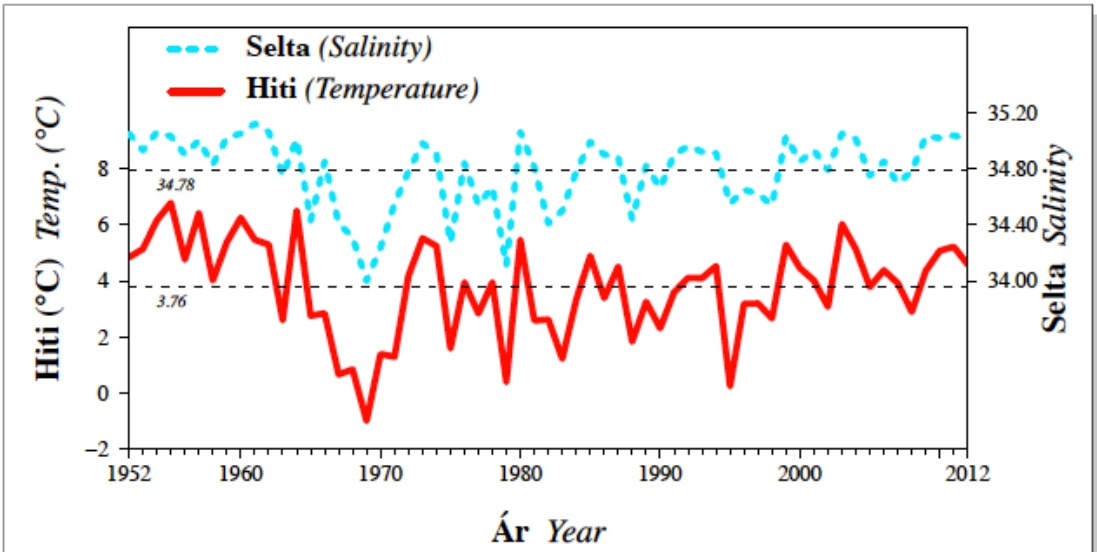

Mynd 1.1. Hiti og selta að vori á 50 m dýpi á stöð 3, 20 sjómílur norður af Siglunesi árin 1952–2012. Láréttu línurnar tákna meðaltöl fyrir tímabilið.

Auk þess sem framanbirtar myndir sýna breytingarnar staðfestir eftirfarandi samantekt úr skýrslu Hafró skoðanir smábátaeigenda:

> *„Í vorleiðangri 2012 voru hiti og selta um og yfir langtímameðaltali umhverfis landið. Hiti við vestanvert landið var heldur lægri en verið hefur síðustu árin á þessum árstíma. Almennt var styrkur næringarefna í yfirborðslögum enn hár og lítið hafði gengið á vetrarforða þeirra sem bendir til að vorblómi svifþörunga sé ekki búinn. Átumagn var nálægt langtíma-meðaltali.“*

Þorskur - leyfilegur heildarafli verði 230 þús. tonn.

Engum þeirra fjölmörgu sjómanna sem yrkja Íslandsmið blandast hugur um að þorskur er í meira mæli nú en á síðasta áratug 20. aldar. Sjómenn merkja slíkt best á aflabrögðum sem sýnir sig ágætlega á meðfylgjandi mynd, sem tekin er úr skýrslu Hafrannsóknastofnunarinnar, um þorskafla á sóknareiningu. Afli á línu hefur að jafnaði verið 50% meiri en hann var á fyrstu árum viðmiðunartímabilsins og þaðan af meiri í botnvörpu.

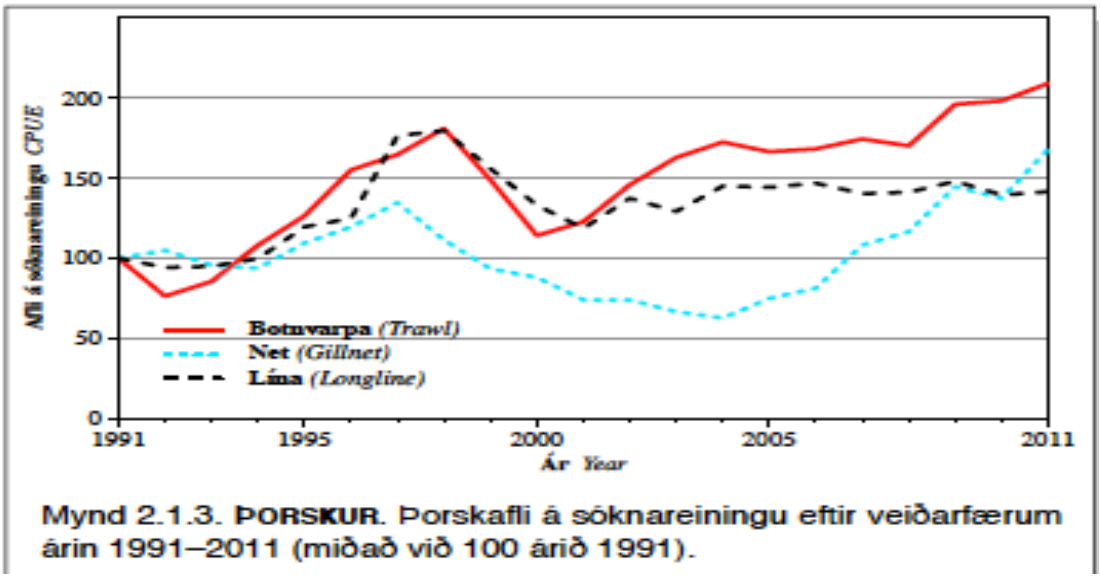

Mynd 2.1.3. **ÞORSKUR**. Þorskafli á sóknareiningu eftir veiðarfærum árin 1991–2011 (miðað við 100 árið 1991).

Undanfarin ár hefur Landssamband smábátaeigenda hvatt til meiri þorskveiði en tillögur Hafró hafa boðað. Því miður hefur félagið ekki fengið þau viðbrögð sem það hefur talið sig eiga skilið. Einkum hefur því verið borið við að stjórnvöld væru bundin af aflareglu og eðlilegt væri að notast við bestu fáanlegu þekkingu við ákvörðun, en þar hefur verið átt við upplýsingar frá sérfræðingum Hafrannsókna-stofnunarinnar. LS hefur ávallt verið þeirrar skoðunar að þekking sjómanna eigi að vega inn í ákvörðun ráðherra og ítrekar hér með þá skoðun. LS hefur í því skyni ekki legið á liði sína að koma á framfæri sjónarmiðum félagsmanna eins vel rökstuddum og verða má. Hér skulu nefnd nokkur dæmi sem félagið óskar eftir að þér hafið til hliðsjónar við ákvörðun þína um heildarafla.

a. Hrygningarstofn mælist nú 419 þús. tonn. Hann hefur ekki verið stærri frá 1964. Það ár var þorskafli 434 þús. tonn.

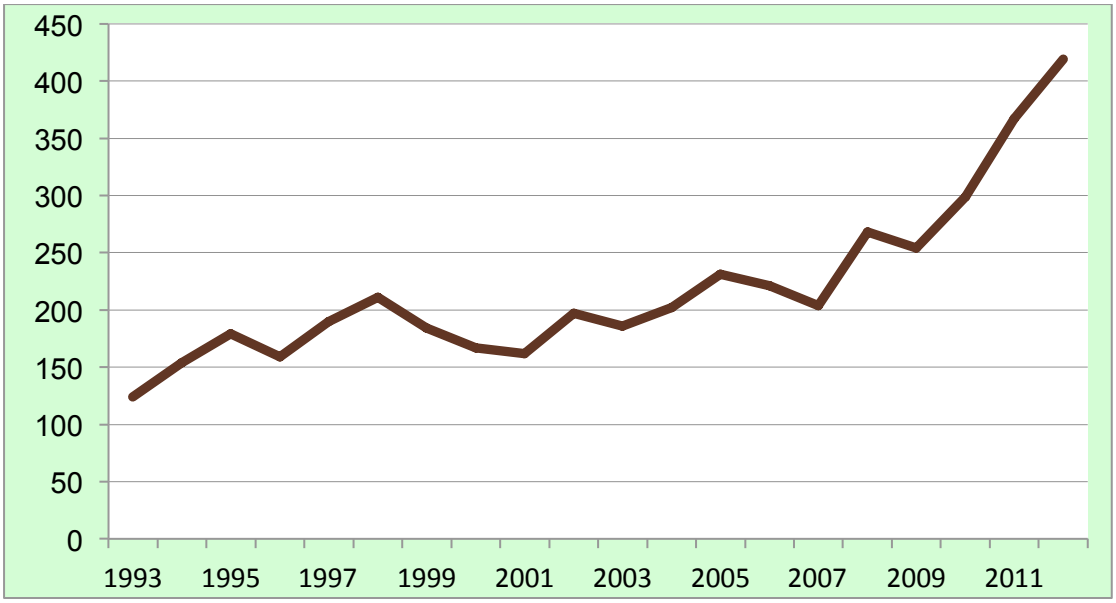

b. Frá og með árinu 2008 hefur veiðistofn verið í örum vexti. Hann mælist nú 1.070 þús. tonn, en viðlíka stærð hefur ekki sést í 31 ár – 1981. Árið 1981 voru veidd 465 þús. tonn af þorski. Ath. tölurnar fyrir árin 2013 og 2014 byggjast á spám Hafrannsóknastofnunarinnar.

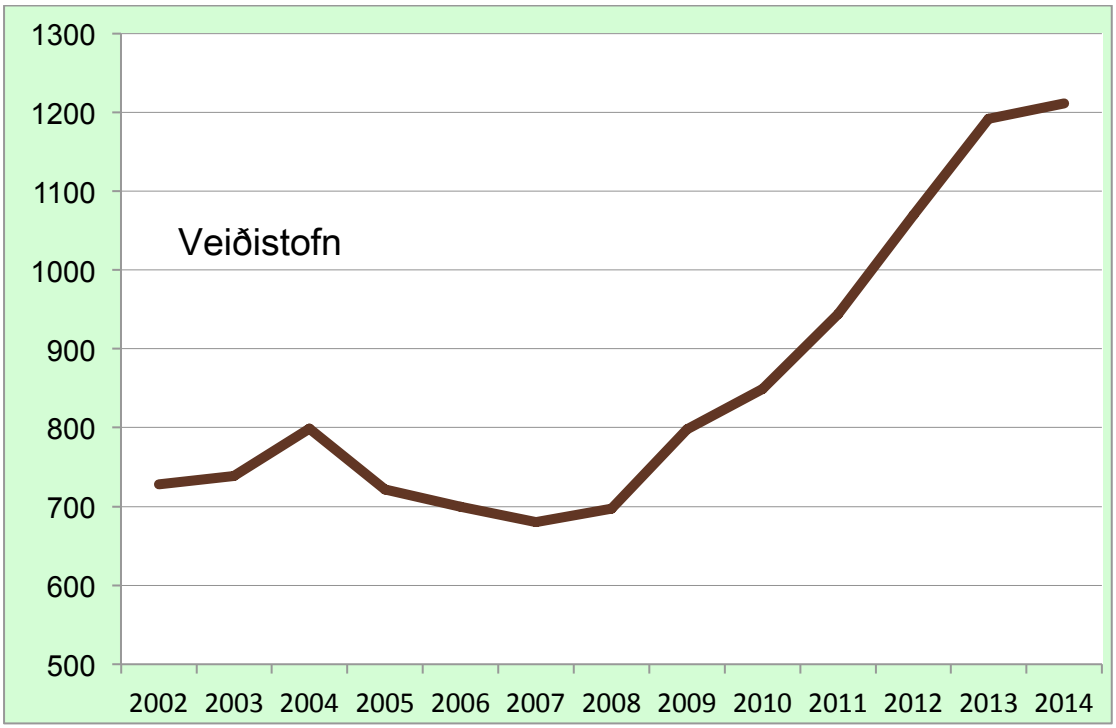

c. Samkvæmt töflu 2.1.2 í ástandsskýrslunni spáir stofnunin því að þó leyfð verði 250 þús. tonna þorskveiði 2013 muni hrygningarstofn stækka.

TAFLA 2.1.2

ÞORSKUR. Áhrif mismunandi aflahámarks á áætlaða stærð stofnsins (þús. tonna) árið 2014.

COD. Projection of stock and spawning stock biomass (thous. tonnes) in 2014 for different management strategies.

2012				2013				2014	
Áætlaður afli *Pred. landings*	Stofn 4+ *Stock 4+*	Hrygn. stofn *Spawn.stock*	$F^{1)}$	Afla-mark *TAC*	Stofn 4+ *Stock 4+*	Hrygn. stofn *Spawn.stock*	$F^{1)}$	Stofn 4+ *Stock 4+*	Hrygn. stofn *Spawn.stock*
177	1070	419	0.26	150	1192	474	0.20	1263	574
				196[2)]	1192	461	0.26	1211	523
				250	1192	444	0.35	1149	467

1) Meðalveiðidánartala 5–10 ára þorsks. *Average fishing mortality of age groups 5–10.*
2) Aflaregla. *Catch rule*

d. LS bendir á að undanfarin ár hefur eins árs spá Hafró um stærð hrygningar- og veiðistofns verið verulega lægri en endanleg mæling stofnunarinnar hefur sagt til um. Leiða má af því líkum að það hafi leitt til lægra veiðihlutfalls en útreikningar samkvæmt aflareglu hafa gefið.

Marktækni í 1 árs spám Hafrannsóknastofnunar

Hrygningarstofn

ártal	spá	raun	mismunur	
2009	239	300	-61	26%
2010	325	362	-37	11%
2011	396	419	-23	6%

Marktækni í 1 árs spám Hafrannsóknastofnunar

Veiðistofn

ártal	spá	raun	mismunur	
2009	722	846	-124	17%
2010	902	969	-67	7%
2011	969	1.081	-112	12%

e. Hlutfall þess sem veitt hefur verið ár hvert úr veiðistofninum hefur því farið niður fyrir 20% og stefnir í 16% með tillögu Hafró nú. Inneign er því veruleg sem réttlætir að öllu leiti 230 þús. tonna veiði.

	Afli	Veiðistofn	Hlutfall
2007	171	680	25%
2008	147	697	21%
2009	182	798	23%
2010	169	849	20%
2011	172	944	18%
2012	177	1.070	17%
2013	196	1.192	16%
2014		1.211	

Ýsa - leyfilegur heildarafli verði 50 þús. tonn.

Smábátaeigendur deila áhyggjum mep sérfræðingum Hafró á niðurstöðum mælinga á nýliðun. Þeir eru efins um að mælingarnar séu réttar þar sem ýsuveiðar hafa gengið vel og fiskurinn vel haldinn. Sú spurning er jafnan spurð hvort breytt útbreiðsla ýsunnar geti haft áhrif á gildi mælinga úr vorralli Hafrannsóknastofnunar.

Aðspurðir urðu smábátaeigendur varir við slaka í ýsugengd 2010 en á yfirstandandi fiskveiðiári hefur ýsuveiði gengið afar vel og virðist hún því aftur í sókn. Bent skal á að togararallið nær ekki inn á þá slóð sem smábátar veiða ýsu.

Við skoðun hafa sjómenn á togurum orðið varir við sömu teikn, afli hjá þeim er aftur farinn að glæðast eftir afspyrnu lélega ýsuveiði á þeirra slóð undanfarin 3 ár.

LS er ekki sammála tillögu Hafrannsóknastofnunarinnar um að ekki sé óhætt að veiða meira en 32 þús. tonn á komandi fiskveiðiári og hvetur þig til að heimila 50 þús. tonna veiði. Hætt er við að verði farið eftir tillögum Hafró geti það framkallað brottkast og mikla erfiðleika við þorskveiðar.

Að lokum ítrekar LS áhyggjur sínar á veiðum dragnótabáta og togara við Suðurland, telur að þær séu varhugaverðar og beinir því til þín að færa þær fjær landi.

Ufsi – leyfilegur heildarafli verði 50 þús. tonn.

Smábátaeigendur eru sammála því að ufsinn sé í jafnvægi og ekki þörf á miklum breytingum á heildarafla. Rétt er að benda á að þetta gæti þó breyst mjög fljótt þar sem ufsi er flökkufiskur og því erfitt að byggja ráðgjöf á mælingum eins og Hafrannsóknastofnunin leggur til grundvallar.

Steinbítur – leyfilegur heildarafli verði 12 þús. tonn.

Góð veiði hefur verið á steinbít undanfarin ár. Smábátaeigendur merkja ekki minnkandi afla á hverja sóknareiningu. Þá er eftirtektarvert að útbreiðslusvæði steinbíts er enn að stækka og veiðist hann nú víðar en undanfarin ár. Þá er það eftirtektarvert í fari steinbítsins að hann hefur í auknum mæli fært sig nær landi – besta veiðin jafnvel ekki fjær en um 2 mílur frá landi. Líklegt er að mælingar Hafrannsóknastofnunarinnar hafi ekki þróast í takt við hina auknu útbreiðslu sem skýrir mikinn mun á sjónarmiðum LS og Hafró.

LS ítrekar þá skoðun að banna eigi beina sókn í steinbít með dregnum veiðafærum. Þá hvetur LS þig til að stækka friðunarsvæði á Látragrunni, þannig að steinbítur á hrygningarslóð verði friðaður yfir hrygningar- og klaktíma.

Langa - leyfilegur heildarafli verði 12 þús. tonn.

LS er sammála tillögu Hafró að heildarafli löngu verði aukinn um 4.500 tonn. Síðast liðin 2 – 3 ár hefur langa aukist gríðarlega sem meðafli. Fiskurinn er mjög

útbreiddur og veiðist á flestum miðum smábátaeigenda. Reyndar er það skoðun LS að auka hefði mátt veiðiheimildir í löngu fyrir tveimur árum þegar aukningin hófs.

Keila - leyfilegur heildarafli verði 7 þús. tonn.

Sjómenn sem haft hefur verið samband við telja keiluna vera í jafnvægi og því rétt að halda sig nálægt þeim heildarafla sem nú er.

Skötuselur

Grásleppusjómenn verða nú minna varir við skötusel miðað við árin 2011 og 2010. LS hefur áður látið þá skoðun í ljós að skötuselur sem veiðist sem meðaafli við grásleppuveiðar reiknist ekki til aflamarks, krafa um slíkt er hér með ítrekuð. Skötuselurinn er yfirleitt fullur af rauðmaga og við hlið hans eru tæjur af grásleppu sem hann hefur ælt útúr sér þegar hann veiðist. Fljótt eftir að skötuselur hefur komið á grásleppumiðin hverfur grásleppan en rauðmaginn vegna vöktunarhlutverks tekst á við selinn sem endar í gini óvættsins. Nauðsynlegt er að veiða selinn á grásleppumiðunum og má kvótaleysi viðkomandi ekki koma í veg fyrir það.

LS telur að mikil niðursveifla í rauðmaga skýrist að miklu leyti á skyndilegri viðveru skötusels á hrognkelsamiðum. Það er miður að ekki hafi verið tekið tillit til varnaðarorða félagsins sl. ár varðandi veiðar á skötusel.

Grásleppa – veiðifyrirkomulag og sókn verði með sama hætti og undanfarna áratugi.

LS hefur yfirfarið ráðgjöf Hafrannsóknastofnunarinnar. Félagið mun á næstu vikum funda með stofnuninni um ráðgjöfina. Vakin skal athygli á að ætli Hafró að veita ráðgjöf um heildarafla á grásleppu fyrir næstu vertíð verður hún að liggja fyrir eigi síðar en um miðjan október.

Virðingarfyllst

_____

Örn Pálsson framkvæmdastjóri